

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de SAAMBINDER

**GEREFORMEERDE GEMEENTE
RIDDERKERK-SLIKKERVEER**

06 Beste catechisant

08 De redenen der wetenschap

10 De Vrouwenbond

U moet gaan sterven!

ds. C. van Ruitenburg, Tholen

Beste lezer, ik moet u iets zeggen wat absoluut niet gemakkelijk is. Ja, ik heb een heel aangrijpende boodschap voor u. Ik zie er ook erg tegenop om die boodschap aan u mee te moeten geven, maar het kán niet anders. Het móét!

► In die dagen werd Hizkia krank tot stervens toe.

Jesaja 38:1

Wat is dat voor boodschap? Gaat u er eerst maar eens goed voor zitten, want ik ben er echt van overtuigd dat u deze boodschap nooit meer zult vergeten. De boodschap die ik u mee moet geven is namelijk deze: u moet gaan sterven. Wanneer? Heel spoedig! De precieze tijd weet ik niet, maar de dag is nabij.

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE RIDDERKERK-SLIKKERVEER

Vanwege de grote afstand tot het kerkgebouw aan de Lagendijk in Ridderkerk worden er met ingang van 26 december 1946 ook kerkdiensten belegd in het schaftlokaal van Electro Smit te Slikker-

veer. De huur hiervan bedraagt slechts een rijksdaalder per week. Omdat er aan het gebruik van deze ruimte nogal wat beperkingen verbonden zijn én omdat het aantal belangstellenden zienderogen toeneemt, verhuist men in 1950 naar een semi-permanent kerkgebouw aan de Oranjestraat. Op 25 april 1953 wordt de afdeling Slikkerveer zelfstandig. Op 15 mei 1971 legt ds. J. Mol de eerste steen van het huidige kerkgebouw. Hij mediteert daarbij over 1 Samuël 7:12. Ruim zeven maanden later, op 22 december 1971, neemt hij de nieuwe Eben-Haëzerkerk (met 600 zitplaatsen) in gebruik met een preek over Psalm 132:14b-15: 'Hier zal Ik wonen, want Ik heb ze begeerd. Ik zal haar kost rijkelijk zegenen, haar nooddruftigen zal Ik met brood verzadigen'. De gemeente telt 371 belijdende leden en 219 doopleden.

Wat doet die boodschap met u? Wat deed deze boodschap met koning Hizkia? Want het is dezelfde boodschap die Hizkia kreeg toen hij op zijn ziekbed lag. Hij was ziek tot stervens toe, lezen we. En de profeet Jesaja, een goede vriend van hem, moet in opdracht van de Heere die boodschap bij hem brengen. De profeet gaat dan ook op weg naar het paleis. En we kunnen ons voorstellen dat hij met lood in de schoenen de paleis-trappen beklimmen heeft, schoorvoetend door de gangen gelopen is en toen even gewacht heeft voor de deur van de ziekenkamer. Maar het móést! De deur van de ziekenkamer ging voorzichtig open en daar lag zijn vriend. 'Alzo zegt de HEERE: geef bevel aan uw huis, want gij zult sterven, en niet leven', zo klonk het.

Ongeneeslijke kwaal

Hizkia zal mogelijk ineengekrompen zijn van schrik. Nog geen 40 jaar oud en dan zo'n boodschap! Als we in het ziekenhuis de uitslag krijgen van een dokter in een witte jas schrikken we ook op. Als ons daar wordt meegegeeld dat we moeten gaan sterven en een ongeneeslijke kwaal in ons omdragen, worden de stoelpoten onder je leven vandaan gezaagd en is alles om je heen ineens betrekkelijk. Maar als er een man in een zwart pak op zondag door de Heere gezonden wordt, die het ons toeroept, laat het ons dan koud? Zeg eens eerlijk: is dat niet vaak de praktijk van het leven?

Nu komt deze boodschap van de God des hemels vandaag tot u die dit leest: gij zult niet leven, maar sterven. En dan? Wat zullen we dan doen? Doorleven? Doorzondigen? De Heere blijven tergen? En als u dan plotseling sterven moet? We zien het toch om ons heen dat het zomaar zover kan zijn? We lezen het toch in de krant? O, wat is het leven kort en ernstig, vindt u niet? Maar wat kunnen we de

dood gemakkelijk van ons afschuiven. O, bekeer u toch en leef! Zoek de Heere terwijl Hij te vinden is. Roep Hem aan terwijl Hij nabij is.

Ach, weet u, een wedergeboren ziel gaat het inleven te moeten sterven, maar niet te kunnen sterven. God te moeten ontmoeten, maar Hem niet te kunnen ontmoeten vanwege de veelheid van zonden. Wat zullen we dan doen? Wat doet Hizkia? Hij keert zijn aangezicht naar de wand, keert zich van de ijdelheden van het leven af en gaat kirren als een duif en piepen als een zwaluw: O, God wees Gij mijn Borg. En wij zouden het allemaal ook met hem moeten doen. Ons afkeren van het aardse en het hemelse betrachten. Roepen om genade. Is het al eens gebeurd? Is de dood u al eens aangezegd van de hemel? Is het al eens een persoonlijke zaak geworden tussen u en de Heere?

O, bekeer u toch en leef! Zoek de Heere terwijl Hij te vinden is.

Geen troost

Hizkia weende gans zeer. Daar ligt die volwassen man van 40 jaar op zijn ziekbed. Sterven moet hij. Maar hij kán niet sterven. O, God, wees Gij mijn Borg. Ja maar, Hizkia was toch een kind van de Heere, zegt u? Hij wist toch hoe de Heere in zijn leven dat goede werk begonnen was, op 25-jarige leeftijd? En als je dan een kind van God bent, hoeft er toch geen vrees meer te zijn voor de dood? Ja, dat is waar. Hizkia wist ook heel

goed wat er gebeurd was in zijn leven en kon dat niet vergeten. Maar hij kon het er niet meer mee doen. De troost was eruit. Hij kon met alles wat er geweest was niet sterven. De schuld stond nog open en daarom bidt hij: wees Gij mijn Borg. Hij weet heel goed dat er, als hij sterven moet, een tussentredende Borg moet zijn Die betaalt met Zijn bloed.

Nieuwe opdracht

De Heere hoort niet alleen, maar vérhoort ook. Jesaja krijgt opnieuw de opdracht om naar het paleis te gaan en mag Hizkia in opdracht van de HEERE gaan zeggen: Uw gebed is verhoord. 'Ik heb uw tranen gezien; zie, Ik zal vijftien jaar tot uw jaren toedoen'. En in vers 17 mag Hizkia het zielsbevindelijk zeggen: 'Gij hebt mijn ziel lieflijk omhelsd, dat zij in de groeve der vertering niet kwame, want Gij hebt al mijn zonden achter Uw rug geworpen'. Wat een eeuwig wonder. Zoon, uw zonden zijn u vergeven. Daar is dat ziekbed een zoete en onvergetelijke plek geworden. Wat een verwaardiging als je op die plaats mag komen bij de Borg Die alle schuld voor je betaald heeft. Die de zonden verzoent met Zijn dierbaar bloed. Kent u het? Gaat u over de wereld met een belofte van de Heere? Hebt u aan de kribbe gestaan en dat dierbare Kind Jezus mogen aanschouwen? Maar staat de schuld nog open? Hoor dan eens: 'Geef bevel aan uw huis, want gij zult sterven, en niet leven'. Roep dan ook maar: Heere, wees Gij mijn Borg! En als je dan op Gods tijd met Hizkia mag ervaren wat hij hier doorleefd heeft, mag u het gaan uitroepen: Lieve Borg! Gezegende Heere Jezus Christus! Ja, dán kunt u sterven en God ontmoeten. Daar gaat de Kerk zingen: 'Maar blij vooruitzicht dat mij streelt! Ik zal, ontwaakt, Uw lof ontvouwen, U in gerechtigheid aanschouwen, verzaaid met Uw Godd'lijk beeld'. ♦

Uit:
HET ABC VAN HET GELOOF
dr. A. Comrie
(uitg. De Banier, 2016).

H

HOREN

- Het is ook Zijn *wenend* woord. Toen Hij Jeruzalem naderde, weende Hij en zei: 'O Jeruzalem, hoe menigmaal heb Ik uw kinderen willen bijeenvergaderen, gelijkerwijs een hen haar kiekens bijeenvergadert onder de vleugelen; en gijlieden hebt niet gewild' (zie Matth. 23:37). O Woubrugge*, zegt Jezus, Ik heb u lange tijd bijeen willen brengen, en Ik wil het nog doen. Ik sta wenend voor u. Zal dan niemand in tranen wegsmelten als Jezus weent over de hardheid van uw hart? Dan zal Jezus moeten zeggen: Woubrugge, u hebt niet gewild! Moet uw stenen hart dan niet smelten, als Hij Die God en Mens is, wegsmelt in een vloed van tranen? O, het zal voor Tyrus en Sidon verdraaglijker zijn dan voor u.
- Het is een *aanbiedend* woord van Jezus. Vandaag komt Christus in het Evangelie onder ons als in een gevangenis. Hij brengt een volledige kwijschelding van straf met zich mee voor de allergrootste opstandelingen. Hij zegt: 'Man en vrouw, oud en jong, dienaar en heer, rijk en arm, hoe groot uw schuld ook is, hier is kwijschelding van straf. Wilt u die aannemen? Ik bied ze u welmenend en vrijwillig aan. U hoeft niets anders te doen dan ze aan te nemen, o mens! Nu wordt de deur van de gevangenis opengezet. Wee hem die deze kwijschelding niet wil aannemen!
- Ik voeg er nog aan toe dat het een *bemoedigend* woord van Jezus is. Iemand zou kunnen zeggen: 'O, wat is dit een wonder! Maar mijn

▶ zonde is te groot'. Maar zelfs voor hem heeft Hij een woord van be-
moediging: 'Al waren uw zonden
als scharlaken en karmozijn, Ik
zal ze maken als sneeuw en witte
wol' (zie Jes. 1:18). Och, laat ieder
toch zeggen: 'Dit is een getrouw
woord en alle aanneming waardig,
dat Christus Jezus in de wereld
gekomen is om de zondaren zalig
te maken, van welke ik de voor-
naamste ben' (zie 1 Tim. 1:15).

- Het is Zijn *wachtend* woord. Hoor Hem, Hij zegt dat Hij wacht om genadig te zijn (zie Jes. 30:18). O, wat is dat een wonder! De Schepper wacht op het goeddun-
ken van Zijn schepsel! En wel zo dat Zijn haarlokken nat worden van de dauw in de nacht (zie Hoogl. 5:2). Hoe kan men dan nog langer liggen op een bed van zorgeloosheid?
- Ten slotte is het een woord van Jezus' *eedzwerwing*. Hij zegt tegen de verontruste mens: 'Zo waarachtig als Ik leef, zo Ik lust heb in de dood des goddelozen! Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere en leve' (zie Ezech. 33:11). Zijn doel is hiermee alle bezwaren uit de weg te ruimen. God is nu onze Getuige dat wij u dit woord van Jezus verkondigd hebben. Wie het niet wil horen, het zou voor hem beter geweest zijn als hij nooit geboren was dan op zo'n grote zaligheid geen acht te slaan!

Iemand kan zeggen: 'U spreekt heerlijke woorden, maar wat moeten wij hiermee nu doen?' Ik zal het u zeggen, en u moet daarnaar luis-
teren! Het zijn woorden die tot u persoonlijk gesproken worden. Weliswaar spreekt God in Zijn Woord u niet aan met naam en toenaam, maar het Woord is tot ieder persoonlijk gericht. Tot u, o mens, roep Ik; Ik bied het u aan door Mijn Woord.

*) *Woubrugge was de plaats waar Comrie als predikant stond.*

▶ wordt vervolgd

Een goede Meester gediend

W.B. Kranendonk, Amersfoort

Graag zou ds. A. Moerkerken nog eens preken, en zeker ook lesgeven op 'het schooltje' aan de Boezemsingel. Een groot aantal lichamelijke zorgen verhindert dat echter. Terugblikkend zegt de emerituspredikant na vijftig jaar: 'Ik heb een zeer goede Meester'.

Het keerpunt in de halve eeuw dat de jubilaris de gemeenten heeft mogen dienen, had plaats in een kerkdienst in 1995. 'We stonden in Enter te wachten in de consistorie tot het orgel zou zwijgen en we naar binnen konden, toen er met kracht in mijn hart kwam: 'En zult gewaarworden Mijn afbreking' (Num. 14:34b). Zonder op dat moment te begrijpen wat deze woorden voor mij betekenden, moest ik de kansel op. Maar achteraf bezien is vanaf die tijd de afbraak van mijn lichaam begonnen'.

Met emeritaat

De lichamelijke moeiten leidden ertoe dat hij een deel van het werk dat hem lief was, moest opgeven. Toen hij de voorzitter van het curatorium, ds. A.F. Honkoop, vertelde te willen stoppen met zijn werk aan de Boezemsingel zei deze: 'Dan stop jij als gemeente-predikant'. Die oplossing had ds. Moerkerken niet verwacht. Per 1 juni 1996 ging hij met emeritaat om zich geheel te wijden aan het docentschap en het rectoraat dat hij per die datum overnam van ds. K. de Gier.

Op de vraag wat hij het liefst deed,

antwoordt ds. Moerkerken na enig nadenken: 'Ik heb met de hulp van de Heere van harte de gemeenten van Nieuw-Beijerland en van Gouda gediend. Maar doceren deed ik het liefst'.

Toen ds. Moerkerken in 1974 predikant werd, had hij niet kunnen denken ooit docent te worden. De hervormde ds. W.L. Tukker wist dat echter al vóórdat de jonge Moerkerken door het curatorium was toegelaten. Ds. Tukker belde eens de moeder van ds. Moerkerken en zei: 'Mevrouw, uw zoon zal predikant worden, hij zal dat worden in de Gereformeerde Gemeenten én hij zal daar docent worden'. Dat is uitgekomen.

Weemoed en dankbaarheid

Met weemoed en dankbaarheid denkt ds. Moerkerken terug aan de ruim vijfendertig jaar waarin hij in Rotterdam doceerde. 'Weemoed omdat het voorbij is; dankbaarheid vanwege de hartelijke band die ik heb ervaren met de studenten'. Dat waren 'zijn jongens'. 'Ik heb van ze gehouden, met alle verschillen in karakters, liggingen en talenten'.

Drie kernvakken doceerde ds. Moerkerken: exegese, homiletiek en kerkgeschiedenis. Het liefste gaf hij exegese. Steeds wees hij de studenten erop de tekst secuur uit te leggen. Bij de lessen homiletiek beklemtoonde hij dat de applicatie (de toepassing) nauw moet aansluiten bij de explicatie (de uitleg). 'Wanneer mensen na de dienst niet de kernpunten van een preek kunnen naverellen, is de onderwijzing van de gemeente mislukt'.

Twee gemeenten

Tot aan zijn emeritaat diende ds. Moerkerken twee gemeenten. Op 11 september 1974 bevestigde ds. A. Vergunst hem in Nieuw-Beijerland. Deze gemeente leek een vergeten kudde te zijn. Ze was achtentwintig jaar vacant geweest. Het was opmerkelijk dat ds. Moerkerken zich gedrongen voelde om bij de intrede te preken over Ezechiël 34 vers 11a: 'Want zo zegt de Heere HEERE:

Vergaren en in vree doen leven... 'Het is een onverdiende zegen als je dat mag doen'.

Zie, Ik, ja, Ik zal naar Mijn schapen vragen'. Bijna dertien jaar diende hij deze gemeente. 'We hadden het daar goed. Nieuw-Beijerland is mijn eerste liefde'.

In 1987 'moest' ds. Moerkerken verhuizen naar Gouda. 'Deze gemeente was al langer op mijn hart gebonden maar ik had innerlijk bezwaren'. Toen hij er voor de zevende keer werd beroepen, kon hij er niet onderuit. Vooraf had de Heere hem bepaald bij de woorden: 'Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis op en volge Mij'.

Mandaat

Ds. Moerkerken besepte dat hij in Gouda veel zorgen zou tegenkomen. De gemeente was in voorgaande jaren door verschillen over de leer en de prediking verdeeld geraakt. Het ledental was fors teruggelopen. 'Maar van meet af aan voelde ik daar te moeten zijn'. Toen het echtpaar Moerkerken na het aannemen van het

beroep kennis kwam maken met de kerkenraad, liet ouderling Koppejan zingen Psalm 147:1. 'Ik werd getroffen door de regel: 'Vergaren en in vree doen leven'. Dat was mijn mandaat'. En ondanks alle zorgen die er in de negen jaar soms waren, hebben we daar een goede tijd gehad'.

Daarom viel het de predikant niet mee afscheid te nemen en te verhuizen naar Capelle aan den IJssel, waar hij tot 2019 diende als hulppredikant. 'Die gemeente is ontzettend goed voor ons geweest. Capelle is niet mijn eerste liefde, maar wel mijn grote liefde'.

Vergaren en in vree doen leven... 'Het is een onverdiende zegen als je dat mag doen'. Tegelijk sluit dat wel enigszins aan bij het karakter van de inmiddels 77-jarige jubilarispredikant. 'Ik heb een hekel aan ruzie en heb steeds geprobeerd de flanken bij elkaar te houden. Ik was niet alleen als hoofdredacteur verbonden aan De Saambinder, maar ik ben ook een beetje een saambinder. En tegelijk weet ik: uiteindelijk kan alleen de Heere dwaal- en twistzieke mensen, die we allen zijn, vergaren en in vree doen leven'. ♦

▶ ds. A. Moerkerken

Beste catechisant,

Je mag voor het eerst, of je mag weer. Je mag naar de catechisatie. Denk je er ook zo over? Zoek je je catechisatieboekje alvast op? Dat boekje met die vragen en antwoorden die je moet leren! Leren? Ja, want je wilt toch weten onder welke geloofsleer jij iedere zondag zit?

Misschien vind je de preek op zondag soms ook wel lastig. Je dominee gebruikt soms moeilijke woorden. En een leesprek van een van de ouderlingen is ook weleens best moeilijk te volgen. Hoe komt dat? Verdiep jij in de geloofsleer? De Heere wil je erin onderwijzen! Dat is Zijn goedheid, dat is Zijn genade.

Waardeer het dat jouw catecheet je iedere week wil onderwijzen in de leer die naar de godzaligheid is. Dat betekent dat je de inhoud van die leer niet missen kunt tot je zaligheid. Daarom schrijven we dit briefje aan jou, aan het begin van het nieuwe seizoen. De catecheten hebben de opdracht om je het Woord van God uit te leggen, zoals je dat ook op zondag hoort in de kerk.

Wees blij dat je naast de zondagse diensten óók op catechisatie hoort wat er nodig is, dat er verstandelijk uitgelegd wordt wat in je hart, dus bevindelijk, gekend moet worden. In de preek en op catechisatie kunnen we niet helemaal om de moeilijker woorden heen, maar belangrijk is wel dat ze aan je uitgelegd worden. Daarom moet je de vragen en antwoorden proberen te leren.

Veel jongeren gaan gelukkig best graag naar de catechisatie, maar vinden het leren moeilijk. Overleg dit met je catecheet. Er zijn allerlei mogelijkheden om toch iets te leren.

De dagelijkse invulling van je leven staat vaak ver af van wat je op de catechisatie hoort. Daarom moet je juist naar de catechisatie komen. Vaak hoor je: in de praktijk leer je het écht. Juist daarom staan in de methode van Hellenbroek Ankerplaatsen. Om datgene wat je leert ook te 'verankeren', om daar echt mee bezig te zijn.

Weet je altijd precies wat je moet zeggen als je met andersdenkenden praat of werkt, en als ze vragen hoe je over bepaalde Bijbelse zaken denkt? Alles wat we leren moet ook in je hart zitten. Dat noemen we 'de zielspraktijk'. Vraag je of de Heere het onderwijs wil zegenen aan jouw hart?

De Heere wil ons onderwijzen door Zijn Woord en Geest. Denk ook niet dat je alles al wel weet. Nicodémus ging naar Jezus toe. Hij noemde Hem rabbi, een Leraar van God gekomen. Hij dacht wel dat hij zelf al veel wist, maar het allerbelangrijkste in zijn leven wist hij niet. Daarover gaf Jezus hem onderwijs.

Dat heb jij ook nodig: wedergeboorte. Ga met een biddend hart naar de catechisatie en vraag om Zijn onderwijs. Ik weet van een jongere die, als hij naar catechisatie ging, nogal eens met een schreeuw in zijn hart naar huis ging: 'Heere, bekeer mij!'

Ik wens je Gods zegen toe in het nieuwe catechisatie seizoen. En, bid ook voor je catecheet.

Met vriendelijke groet,
Commissie Catechese,
ds. J. Beens, Scherpenzeel

Aan de vrucht kent men de boom

*Het is niet genoeg van
's morgens vroeg
de Schrift te onderzoeken,
Of met de daad tot
's avonds laat
te speuren in de boeken.*

*Maar zoekt ge niet en
speurt ge niet,
en doet u geen van beide?
Dan is het 't bewijs dat
u op reis
De Geest Gods u niet leide!*

*Want 's Heeren tucht zegt
dat de vrucht
de bomen geeft te kennen.
Och, mocht g' u dan,
nu het nog kan,
aan Hem en
't Woord gewennen.*

**B.L. Dijkstra
(1933-2017)**

Uit: "Zingen bij beurte", herinneringen
aan Gods almacht en vrijmacht in het
leven van B.L. Dijkstra.
(uitg. Gebr. Koster, Barneveld).

In Gods Woord komen veel woorden voor in hun letterlijke betekenis, maar soms hebben die een figuurlijke betekenis. In dat geval is er sprake van beeldspraak. Zo'n woord wordt wel een metafoor genoemd. In deze rubriek een aantal voorbeelden daarvan.

De rechterhand

Wijlen ds. J. Schipper

God is een Geest en die Hem aanbidden, aanbidden Hem in geest en in waarheid. Omdat God een Geest is, heeft Hij geen rechterhand. Daarover wordt wel gesproken in Gods Woord. Het 'zitten aan de rechterhand van God' noemen we een antropomorfe uitdrukking, dat wil zeggen: op de mens gelijkend.

Het gaat hier over de derde trap van de verhoging van Christus. Na Zijn hemelvaart is Christus verhoogd met de hoogste heerlijkheid en bekleed met de hoogste eer. Daarop ziet het zitten aan de rechterhand. We zien dat terug bij koning Salomo. Zijn moeder Bathséba heeft hem een keer bezocht. Toen stond de koning op van zijn troon en hij gebod dat men een stoel zou zetten aan zijn rechterhand. Dat was een stoel voor zijn moeder. Daarmee heeft Salomo zijn moeder vereerd: 'En de koning stond op, haar tegemoet, en boog zich voor haar; daarna zat hij op zijn troon en deed een stoel voor de moeder des konings zetten; en zij zat aan zijn rechterhand' (1 Kon. 2:19). Psalm 45 zingt ervan:

*Men ziet U blij, in statelijke reien,
Door docht'ren zelfs van koningen
geleien;
De koningin staat aan Uw
rechterhand
In 't fijnste goud van Ofirs
mijnrijk land.*

Wanneer in Gods Woord verder gesproken wordt over Gods rechterhand, dan ziet dat vaak op Zijn macht en majesteit.

Denk aan Psalm 118:

*Gods rechterhand is hoogverheven;
Des HEEREN sterke rechterhand
Doet door haar daán de
wereld beven;
Houdt door haar kracht Gods
volk in stand.*

In zijn Catechismusverklaring schrijft ds. W.C. Lamain bij de uitleg van Zondag 19: 'We kunnen wanneer we - met eerbied gesproken - spreken over de rechterhand ook zeggen dat Christus de rechterhand is van Zijn Vader. Want het gaat hier niet over de verheerlijking van Hem als God, maar het gaat over de verheerlijking van Hem als Middelaar aan Wie de Vader al het oordeel heeft gegeven'. Voorts moeten we eraan denken dat in Gods Woord op drie manieren gesproken wordt over Christus aan de rechterhand van God. Allereerst gaat het over het *zijn* van Christus aan de rechterhand: 'Die ook ter rechterhand Gods is' (Rom. 8:34). Dat ziet op het feit dat Hij daar is in het midden van de troon. Ten tweede *zit* Hij aan de rechterhand: 'Dewelke is gezeten aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen' (Hebr. 1:3). Hij is daar gezeten. Hij rust als het ware uit, want Zijn ganse werk is volbracht. Ten derde *staat* Hij aan de rechterhand, want zo oefent Hij Zijn heerschappij nog steeds uit. Zo zag Stefanus Hem 'staande ter rechterhand Gods' (Hand. 7:55).

Al met al is Christus zeer hoog verheven. Het is duidelijk dat deze verhoging door de uitdrukking 'zitten aan de rechterhand Gods' wordt bedoeld. ♦

► slot

De redenen der wetenschap

Werkgroep voor Studenten

**‘Opdat het navolgende geslacht die weten zou’ (Ps. 78:6).
Het gaat hier eerst en vooral om de boodschap van zonde en genade. Maar ook: wat nodig is te weten om ambt en beroep goed te kunnen uitoefenen.**

Een mens opereren, rechtspreken of het aanleggen van complexe infrastructuur leer je niet op een achternamiddag. Ook in het ‘bouwen en bewaren’ zullen in plaats van vaders en moeders, zonen en dochters zijn. In dit alles gaan verstand en hart hand in hand.

Pastorale aandacht voor studenten is nodig, omdat deze groep in het bijzonder wordt uitgedaagd zelfstandig en kritisch te leren denken. Ds. A. Moerkerken omschreef dit ooit als volgt: ‘Velen - ook juist uit onze kring - werden in de wetenschappelijke wereld verward of zelfs ontworteld. Niet alleen door het vreemde milieu en het zo andere levenspatroon van velen in de studentensamenleving,

maar ook door de geestelijke crisis waarin de botsing tussen Woord en wetenschap hen bracht’. Spreuken 23 vers 12 leert ons dat studeren niet kan zonder een nederig hart en luisteren naar Gods Woord.

Conferenties

De Werkgroep voor Studenten heeft als taak studenten pastorale toerusting te bieden. In diverse steden bestaan studentenkringen waar men samenkomt rond Gods Woord. Ook worden tweemaal per jaar conferenties belegd. Op vrijdag 20 en zaterdag 21 september wordt de Zomerconferentie weer gehouden. Ds. M. Boersma en ds. P.J. de Raaf spreken over ‘De Heilige Doop’. Wilt u de doelgroep aanmoedigen om naar

De Werkgroep voor Studenten heeft als taak studenten pastorale toerusting te bieden in de studietijd. Daartoe wordt onder meer tweemaal per jaar een conferentie belegd. Op 20 en 21 september wordt de Zomerconferentie gehouden.

deze conferentie te komen?

Momenteel bereidt de Werkgroep op verzoek van de laatstgehouden Generale Synode een publicatie voor. Alle kerkenraden zullen een brochure ontvangen met handvatten voor de toerusting van studenten. Ze vallen immers vaak tussen de wal van de thuisgemeente en het schip van de studie(stad). Voor studenten zelf is het boekje “Wijsheid en wetenschap” (dat enige jaren geleden in een frisse herdruk verscheen) beschikbaar.

Kerkenraden

Ambtsdragers, weet u de studenten in uw gemeente te vinden? En andersom? Helpt u hen biddend om zich te wapenen voor de geestelijke strijd? Is er in uw gemeente een ambtsdrager die het aanspreekpunt is voor de studerende jongeren? Het is onze taak om te waken voor overschatting, maar ook voor onderschatting van het studentenleven. Natuurlijk hoeft echt niet iedereen te promoveren. Maar toch, iedereen wordt geroepen tot het uitoefenen van zijn of haar Goddelijk beroep. ‘Span u een weinig in’. In het Bijbelboek Spreuken wordt de luiaard vermaand om een voorbeeld te nemen aan de mier. Het is een oproep dat eenieder woekere met zijn of haar gaven en talenten.

Het past evenwel om de mooie en ook door God gegeven aspecten van een gezegende studietijd te benadrukken. De studententijd is een bevoorrechte fase van je leven. Je mag je jarenlang verdiepen in ‘jouw’ vakgebied, niet tot eigen eer, maar tot Gods eer. Lees bijvoorbeeld de biografie van Jacobus Revius (“Eerst de waarheid, dan de vrede”). Luther, Calvijn, de oudvaders en vele anderen leren ons dat écht studeren ook gewoon heel hard werken is. De jurist, de verpleegkundige, de bedrijfskundige, de timmerman, de arts, de leerkracht en de architect hebben allen Gods zegen nodig. Of we nu met de handen of het hoofd werken: God geeft en geve het eenieder naar vermogen. ♦

Reacties naar
secretariaat@werkgroepstudenten.nl

Religieuze gevoelens Jonathan Edwards

uitg. De Banier; 522 blz., € 34,95.

Dikke boeken zijn over het algemeen minder in trek. Toch is het de moeite waard om de tijd te nemen dit uitvoerige boekwerk van Jonathan Edwards (1703-1758) door te nemen. Al lezend wordt te meer duidelijk dat Edwards niet alleen een groot theoloog was maar ook een bekwaam pastor. Hij wil, zo zegt hij in het Voorwoord, onderscheiden tussen ware en valse godsdienst, tussen zaligmakende gevoelens en ervaringen enerzijds en die vele fraaie vertoningen en schitterende verschijningen waardoor ze worden vervalst anderzijds. Op een zeer uitgebreide manier gaat Edwards op het verschil tussen ware en valse geestelijke gevoelens in. Soms bekwam mij al lezend het verlangen om van hem te gaan horen wat nu ware geestelijke gevoelens zijn. Dat komt gelukkig ook uitvoerig aan de orde.

Het ging Edwards om het heil van zielen. In de tijd van de Great Awakening, een geestelijke opwekking in de jaren 1740-1745, gebeurden er opmerkelijke dingen. Velen kwamen tot bekering, Gods kinderen werden verlevendigd, predikanten werden gedrongen om het Woord met grote ernst te verkondigen. Edwards zag daarin een opmerkelijk werk van God en onrechtvaardige kritiek op de geestelijke opwekking van zijn dagen weerlegde hij. Maar hij zag ook dat de geestelijke opwekking niet altijd een zuiver karakter droeg. Het was niet alles goud wat er blonk. Er waren mensen die op alle godsdienstige gevoelens een kenmerk van echtheid drukten. In reactie hierop werd door anderen het gevoel juist als verkeerd gezien. Met als gevolg een benadrukken van wat we zouden noemen een conclusie- of verstandsgeloof. Edwards wilde hierin onderwijzen vanuit Gods Woord. Op een indrukwekkende wijze laat hij bladzijde voor bladzijde de Bijbel spreken. Hij maakt duidelijk dat het werk van de Heilige Geest altijd bevindelijk van karakter is. In de wedergeboorte wordt het verstand verlicht en de liefde Gods in het hart uitgestort. Daarom zal bekering en geloof altijd samengaan met geestelijke gevoelens. Dit beschrijft hij in het eerste

deel over 'De aard van de gevoelens en hun belang in het geestelijke leven'. In deel 2 krijgt dit een vervolg, waarbij hij op een scherpe manier duidelijk maakt dat alle geestelijke gevoelens nog geen bewijs zijn van genade. Boven dit deel staat 'Kenmerken die niet kunnen bewijzen of godsdienstige gevoelens voortkomen uit genade'.

In deel 3, het grootste deel van het boek, gaat het over 'Kenmerken van ware genade en geheiligde gevoelens'. Het werk van de Heilige Geest kenmerkt zich door de geestelijke vrucht. Sterke nadruk wordt daarbij gelegd op de praktijk van het christelijke leven.

Een citaat om een indruk te krijgen van het onderwijs en de stijl van Edwards: 'Als God in het hart woont en daarmee verenigd is, zal Hij laten zien dat Hij God is door de uitwerking van Zijn werk. Christus is niet in het hart van een gelovige als in een graf, of als een dode Zaligmaker Die niets doet. Maar Hij is daar als in Zijn tempel, en als Een Die leeft na dood te zijn geweest. Want in het hart waar Christus zaligmakend verkeert, daar leeft Hij en doet Hij Zichzelf gelden naar de kracht van dat eindeloze leven dat Hij bij Zijn opstanding ontvangen heeft. Dus iedere gelovige die het onderwerp is van de verdiensten van Christus' lijden, leert de kracht van Zijn opstanding kennen en zal die ervaren. De Geest van Christus, Die de directe bron van genade in het hart is, is enkel leven, kracht en werkzaamheid. Daarom hebben zaligmakende gevoelens, hoewel ze veelal minder rumoer en vertoning maken dan andere, een geheime vastigheid, leven en kracht in zich. Daardoor grijpen ze het hart en nemen het in bezit. Hierdoor vormen de heilige gevoelens een besturende kracht in de loop van een mensenleven'.

Edwards leert ons op grond van Gods Woord het gevaar van verkeerde geestelijke gevoelens en de rijkdom van zuivere geestelijke gevoelens. Daarin ligt de blijvende betekenis van dit uitvoerige theologische werk. Het is een actueel boek vanwege de geestelijke vragen die behandeld worden en zeker ook gelet op onze tijd waarin het gevoel en de ervaring dikwijls voorop lijken te gaan. Verder verdienen de uitgever en de vertaler een compliment.

ds. W. Harinck, Utrecht

Kort & Bondig

In de maandelijkse rubriek Kort en Bondig presenteren de verschillende bonden en verenigingen zich.

Vrouwenbond Gereformeerde Gemeenten

De zomervakantie ligt weer achter ons. Het verenigingsseizoen ligt voor. Tijd voor een terugblik en een vooruitblik.

Wanneer we als vrouwenbond terugblikken, kijken we terug op een onvergetelijke bondsdag. Vier sprekers dachten met 2000 vrouwen uit het hele land na over 'de bezinnende vrouw'. Aan de hand van de geschiedenis van Maria en Martha uit Lukas 10 werden we meegenomen in bezinning in het persoonlijk leven, op de vereniging, in de samenleving en in het gezin. Wat deed het ons goed dat er ook zoveel jonge vrouwen aanwezig waren. Op onze website vindt u een terugblik in woord en beeld.

We blikken ook terug op de zomervakantie. De meeste vakantieweken voor ouderen en mensen met een beperking zitten er weer op. Maar liefst dertig weken zijn door onze commissie vakantieweken georganiseerd. Talloze vrijwilligers hebben zich met hart en ziel ingezet. Dat verdient respect!

Ook kijken we vooruit. De vrouwenverenigingen starten weer. Een mooie gelegenheid om de verbinding

rondom Gods Woord in de gemeente te zoeken. Gaat u/ga jij ook?

De vrouwenverenigingen bloeien in diverse gemeenten op. Onze werkgroep toekomstvisie heeft in overleg met kerkenraden en besturen in het hele land al diverse avonden belegd voor alle vrouwen uit de gemeente. Daarin ondersteunen en adviseren zij om te komen tot een afwisselend programma dat voor alle vrouwen in de gemeente aantrekkelijk is. Natuurlijk

met behoud van eigen identiteit. Neem gerust contact met ons op.

We kijken ook vooruit op het VBBG-seizoen. Een jaarvergadering, drie regioavonden en de bondsdag staan op het programma. Alles met als doel vrouwen te verbinden rondom Gods Woord. De bondsdag is op dinsdag 8 april in Veenendaal. Het thema is dan 'Eenzaam, ik?!' Noteer de datum alvast in de agenda. ♦

► Overzichtsfoto bondsdag 2024

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

te 's-Gravenzande,
ds. G.W.S. Mulder te Ridderkerk;
te Sioux Center (Iowa, VS),
ds. P.C. Vlot te Krabbendijke.

NAJAARSCOLLECTE BN/ZGG 2024

Weet u wat het is om te leven in gebrek aan vertrouwen? Vrouwen in Ecuador,

Nigeria en Pakistan weten het. Hun vertrouwen is al vaak geschonden en ze weten dat dit in de toekomst nog vaker zal gebeuren. Hoe komt dat?

In Ecuador leven vrouwen in een macho-cultuur. Ze groeien vaak op zonder vader, maar met een zweep. Dit gaat samen met letterlijke onveiligheid op straat. U begrijpt dat Ecuadoraanse vrouwen niet zo snel vertrouwen in een ander hebben.

In Nigeria staan vrouwen vaak direct voor een groot probleem als hun man overlijdt en ze weduwe worden. Ze heeft niet langer recht op de bezittingen die ze met haar man had. Haar bestaan loopt gevaar.

In Pakistan zijn in augustus 2023 naar schatting 800 christelijke families aangevallen door een menigte moslims. Er is wel noodhulp verleend, maar de slachtoffers moeten ook zien om te

gaan met opgelopen trauma's. Als kerk in Nederland kunnen we bijstaan in deze noden. Naast bidden voor deze vrouwen, kunt u ook financieel ondersteunen tijdens de najaarscollecte voor Bijzondere Noden (BN) en Zending Gereformeerde Gemeenten (ZGG) die de komende maanden gehouden zal worden.

In de *Noodklok* en *Paulus* van september vindt u artikelen waarin het doel van de najaarscollecte aan de orde komt. We bevelen de collecte van harte in uw milddadigheid aan.

Bijzondere Noden

Zending Gereformeerde Gemeenten

AANGEPASTE DIENST IN STOLWIJK

Op zaterdag 7 september (14.30 uur) wordt in het kerkgebouw van de gemeente in Stolwijk (Tentweg 14) een aangepaste kerkdienst voor mensen met een verstandelijke beperking gehouden. Voorganger is ds. C. Hogchem. Iedereen is van harte welkom.

ENGELSE DIENST IN DORDRECHT

Op zondag 8 september (14.00 uur) is er in de Julianakerk te Dordrecht een Engelstalige kerkdienst. Voorganger is ds. E.M. Maljaars, zendingspredikant van de NRC uit Bolivia. Weet u mensen in uw omgeving die u kunt uitnodigen voor deze dienst? Door samen met uw gast(en) de dienst te bezoeken, kan de drempel verlaagd worden.

Evangeliatiecommissie Dordrecht

VERSLAG VERGADERING CLASSIS DORDRECHT 29 JULI 2024

Ds. M.G. van Middendorp opent als consulent van de roepende kerk Brakel de vergadering.

Bijzonder welkom wordt geheten kandidaat J.C. Kriekaart en deputaten art. 49 DKO.

De 14 classisgemeenten zijn wettig vertegenwoordigd door 2 predikanten, 22 ouderlingen en 2 diakenen. De gemeente Aalst is met kennisgeving afwezig.

Het moderamen wordt gevormd door: ds. C. Sonneveld preses; ds. M.G. van Middendorp en ouderling T.G. Hobo, assessoren; ouderling C.J. Hogendoorn, quaestor en ouderling J.A. de Ron, scriba.

Kandidaat Kriekaart overlegt zijn getuigschrift van de Theologische School, de beroepsbrief van Hardinxveld-Giessendam, de brief waarin hij aangeeft dat hij het beroep aanneemt en zijn attestatie van de gemeente Goes.

Het vak exegese wordt door ds. D. de Wit geëxamineerd naar aanleiding van Hebreeën 3 en 4. Dogmatiek wordt door ds. G. Clements geëxamineerd aan de hand van de kandidaatsscriptie over de orde des heils in de oefeningen van Wulfert Floor. Bij het examen kerkrecht, dat ds. J.M.D. de Heer afneemt, wordt ingegaan op de bronnen en het doel van het kerkrecht. Kerkgeschiedenis examineert ds. B. Labee over de periode 1953 aan de hand van het boek van ds. M. Golverdingen. De preses merkt op dat we naar aanleiding van dit laatste examenonderdeel niet moeten spreken van 'uitgetreden', maar over de Gereformeerde Gemeenten in Nederland. De kandidaat houdt zijn proefpreek naar aanleiding van Psalm 130 vers 1-4. Het thema luidt: Bede van een ware smekeling, verdeeld in drie gedachten: Roepend uit de diepte (vers 1-3), hopen op Zijn Woord (vers 4a), levend in de vreze des Heeren (vers 4b).

De bespreking van het examen en de proefpreek wordt gedaan in afwezigheid van alle niet-ambtsdragers. Namens de deputaten artikel 49 DKO adviseert ds. Van Zetten. Nadat iedereen weer binnengekomen is, wordt aan de kandidaat meegedeeld dat de classis bijgestaan door de deputaten artikel 49 met volle vrijmoedigheid hebben besloten hem toe te laten tot de volle bediening van het Woord en de sacramenten.

De lastbrief van de classis Dordrecht wordt voorgelezen, ondertekend en aan de kandidaat uitgereikt. De preses geeft aan dat bij getrouwe bediening vier zaken ervaren zullen worden: liefde, tegenstand, gunst van Boven en zegen op het Woord. Staande wordt kandidaat Kriekaart Psalm 134 vers 3 toegezeggen.

Op dinsdag 24 september vindt de bevestiging en de intrede plaats in het kerkgebouw te Hardinxveld-Giessendam. De bevestiging zal door ds. G. Clements worden gedaan. Aan de handoplegging nemen deel: ds. G. Clements, ds. J.M.D. de Heer, ds. B. Labee, ds. C. Sonneveld, ds. W.J. Karels, ds. G.P. van Nieuw Amerongen

en ouderling C. van der Hoek. Ds. A. Schreuder zal namens het curatorium spreken en student K.L. Blok namens de studenten. Namens de classis Dordrecht en de Particuliere Synode Zuid-West spreekt ds. C. Sonneveld en namens de gemeente van Hardinxveld-Giessendam ouderling C. van der Hoek. Namens de burgerlijke overheid zal burgemeester D. Heijkoop spreken. Ook vanuit de plaatselijke kerken wordt een predikant gevraagd om te spreken. Ds. J.M.D. de Heer zal de mentor worden. Ouderling Hobo van Brakel eindigt de vergadering.

J.A. de Ron, scriba

DS. J. IJSSELSTEIN NEEMT AFSCHIED VAN KAPELLE-BIEZELINGE

In de middagdienst van zondag 25 augustus heeft ds. J. IJsselstein afscheid genomen van de gemeente in Kapelle-Biezeling in verband met zijn vertrek naar de gemeente van Woerden. Hij sprak over de hogepriesterlijke zegen uit Numeri 6:24-27. Hij legde uit van Wie deze zegen komt en door wie en aan wie deze zegen wordt opgelegd, ging in op de inhoud daarvan en de betekenis ervan voor nu. Met nadruk wees hij erop dat deze zegen alleen op het volk gelegd kon worden door de hogepriester, wiens handen nog bebloed waren van het offer en wees zo op de Heere Jezus Christus als de enige weg tot behoud. Ds. IJsselstein sprak vanuit deze zegenbede woorden van troost voor degenen die de Heere kennen. Hij vermaande ernstig degenen die tot op heden aan deze zegen voorbijgegaan zijn in ongelof en drong er bij hen op aan de Heere te zoeken. Namens de classis Goes en de Particuliere Synode Zuid sprak ds. S. Maljaars de dominee hartelijk toe. Namens kerkenraad en gemeente voerde ouderling M.C. Schroevers, de voorzitter van de kerkenraad, het woord. Ds. IJsselstein heeft drieënhalf jaar gediend in de gemeente van Kapelle-Biezeling.

J. van Mourik, scriba

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 201: Het e-mailadres van koster M.L. Waardenburg van de gemeente in Katwijk aan Zee is gewijzigd in m.l.waardenburg@online.nl

Berichten

SSNR-CONGRES OVER ISRAËL

Het najaarscongres van de Stichting Studie der Nadere Reformatie, op zaterdag 21 september in Linschoten, is gewijd aan Israël. Welke positie neemt Israël in de eindtijdverwachting van puriteinen en gereformeerde piëtisten in? Sprekers zijn dr. M. van Campen, prof. dr. B.T. Wallet en prof. dr. M.J. Paul. Wat zeggen Nederlandse oudvaders en Engelse puriteinen over de oudtestamentische beloften voor de toekomst van Israël? Zijn die beloften na Pinksteren vervuld in de christelijke Kerk, of gelden die ook voor het huidige Israël? Is er nog een bekering van het Joodse volk te verwachten? Voor het programma en voorbereidende literatuur: ssnr.nl/congres-nadere-reformatie

VERKOPINGEN

Krabbendijke - Op zaterdag 14 september (10.00-15.30 uur) is er in Krabbendijke een actiemarkt met foodplein

en activiteiten voor jong en oud.

Om 11.30 en 14.00 uur is er een (talente)veiling. Locatie: terrein Gebr. Weststrate, Zuidweg, Krabbendijke.

Lienden - Op zaterdag 14 september (10.00-16.00 uur) wordt in Lienden (Provincialeweg 1a) een Betuwse markt gehouden, met een opbodveiling tussen 11.30 uur en 14.00 uur, een foodplein en een kidsplein. Opbrengst is voor de kerkbouw van de gemeente Kesteren.

KINDERZANGMIDDAG IN WERKENDAM

Op woensdag 18 september (14.00-16.00 uur) wordt in de Bethelkerk te Werkendam een kinderzangmiddag gehouden waarvan de opbrengst voor ZGG is.

Dirgente is Jeannet van den Heuvel, organist is Martin Weststrate. Er wordt gezorgd voor drinken en een versnapering. Graag aanmelden per e-mail naar: roekeltjes@hotmail.com of tel.

06-12752793. We zoeken ook nog moeders die willen helpen.

ZANGAVONDEN

Asperen - Herv. Kerk, zat. 14 sept., 19.30 uur, psalmzangavond met bovenstem m.m.v. mannenensemble Ethan, bovenstemgroep Leerdam en organist Jan Rozendaal; leiding ds. M.G. van Middendorp (toegang vrij; collecte voor GBS).

Waarde - Kerk Geref. Gemeente, zat. 14 sept., 19.00 uur, Hollands jongerenkoor, kinderkoor Uit der kinderen mond, Martin Weststrate en Robert-Willem Harthoorn, orgel; collecte voor JBGG.

Yerseke - Dorpskerk, vr. 13 sept., 19.30 uur, mannenzang van niet-ritmische psalmen, Geert-Jan Hoekman, orgel, leiding evangelist A. van Setten; collecte voor Bijbelcentrum de Bron in Merksem; aanmelden verplicht via duohoekman.nl/zeeuwsemannen-zang2024 (toegang vrij).

Kerkdiensten

ZONDAG 8 SEPTEMBER 2024

Aalst 14.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Alblasserdam** 14.30 uur ds. K. Boeder; **Alphen aan den Rijn** 14.00 uur ds. J.M. Evers; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Amsterdam** 15.30 uur ds. H. Hofman; **Apeldoorn** 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Clements; **Berkenwoude** 10.00 en 15.00 uur stud. J. Kroon; **Bodegraven** 15.00 uur ds. J. IJsselstein; **Boskoop** 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 15.00 uur kand. J.C. Kriekaart; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West**

9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Delft** 19.00 uur ds. M.H. Schot; **Den Haag-Scheveningen** 17.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Deventer** 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Dinteloord** 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Dirksland** 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; **Doetinchem** 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Dordrecht** 10.00 en 16.45 uur ds. W.A. Zondag en 14.00 uur (Engelstalige dienst) ds. E.M. Maljaars; **Ede** 9.30 en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Eindhoven** 15.00 uur ds. C. Sonneveld; **Elspeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 9.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; **Enkhuizen** 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 15.00 uur ds. A. Schreuder; **Enter** 15.00 uur ds. P.D. den Haan; **Ermelo**

9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. J. Beens; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 18.00 uur ds. A.E. Brijder; **Gorinchem** 18.30 uur ds. M. Joosse; **Gouda** 19.00 uur ds. W.A. Zondag; **Goudswaard** 10.00 en 16.00 uur ds. J.W. Verweij; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravensande** 14.30 uur ds. H.A. van Zetten; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 uur (H.D.) ds. P.C. Vlot en 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; **Herkingen** 14.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Hoedekenskerke** 10.00 en 15.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Hoofddorp** 18.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoogeveen** 19.00 uur ds. A. Schot; **Houten** 10.00 uur ds. P.G. Heijkamp en 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Kampen** (locatie: Bovenkerk) 9.30 uur ds. D.W. Tuinier; **Kamperland** 10.00 en 15.00 uur

ds. L. van der Kuijl; **Kapelle-Biezeling** 15.00 uur ds. P.C. Vlot; **Katwijk aan Zee** 10.00 en 16.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Krabbendijke** 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Kruiningen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Leiderdorp** 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 19.00 uur ds. J.B. Huisman; **Lisse** 10.00 en 18.30 uur ds. H. Hofman; **Meeuwen** 9.30 en 18.00 uur kand. J.C. Kriekaart; **Meliskerke** 9.30 en 14.30 uur ds. A.E. Brijder; **Melissant** 10.00 en 18.00 uur stud. W. de Jong; **Middelburg-Centrum** 9.30 uur ds. C. Harinck en 14.00 uur ds. M. Karens; **Middelburg-Zuid** 9.30 en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Middelharnis** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Mijdrecht** 18.30 uur stud. J. Kroon; **Moerkapelle** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 9.30 uur ds. H.A. van Zetten en 18.30 uur ds. P. Mulder; **Nieuwdorp** 9.30 en 14.00 uur ds. J.J. Hoogerbrug en 18.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Nieuwe-Tonge** 19.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Nieuwer Ter Aa** 15.15 uur ds. J. Beens; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; **Ooltgensplaat** 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Oostburg** 10.00 (H.A.) en 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Oosterend (Texel)** 10.00 en 16.00 uur ds. B. Labee; **Oosterland** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. J.J. Tanis; **Oostkapelle** 18.30 uur ds. M. Boersma; **Ouddorp** 15.00 uur stud. W. de Jong; **Oude-Tonge** 18.30 uur stud. K.L. Blok; **Oudemirdum** 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Poederloijen** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 9.30 en 16.00 uur stud. D. de Jong; **Poortvliet** 14.30 uur ds. G.J.N. Moens en 18.00 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Puttershoek** 10.00 en 15.30 uur stud. K.L. Blok; **Rhenen** 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 14.30 uur ds. W.A. Zondag; **Rijssen-Noord** 9.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 18.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Rotterdam-Alexanderpolder** 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Rotterdam-Centrum** 9.30 en 15.00 uur kand. R.T. Michielse; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer;

Rotterdam-Zuidwijk 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; **Sint Annaland** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Sliedrecht** 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Soest** 15.00 uur ds. A.A. Brugge; **Spijkernisse** 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. G.J. Baan; **Sprang-Capelle** 15.30 uur ds. G. Pater; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur ds. J. Janse; **Tholen** 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Vlaardingingen** 10.00 en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Viissingen** 9.30 en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Waardenburg** 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 10.00 en 18.30 uur ds. W. Silfhout; **Werkendam** 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Karens en 14.00 uur ds. S. Maljaars; **Wierden-Aadorp** 15.00 uur ds. A.T. Huijser; **Woerden** 10.00 en 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Wolphaartsdijk** 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Yerseke** 9.30 (Belijdenisdienst) en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; **Zwijndrecht** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 15.00 uur ds. G. van Manen.

DINSDAG 10 SEPTEMBER 2024

Aalst 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Borssele** 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Brakel** 19.30 uur ds. G. Beens; **Mijdrecht** 19.30 uur ds. B.J. van Boven; **Nisse** 19.30 uur ds. G. van Manen; **Oosterland** 19.30 uur ds. G. Hoogerland; **Scherpenzeel** 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. Beens; **Tholen** 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Urk** 19.30 uur ds. A.J. de Waard.

WOENSDAG 11 SEPTEMBER 2024

Amersfoort 19.30 uur ds. W. Visscher; **Arnhem** 13.30 uur (huw.bev.) ds. E.J. Boudewijn; **Hendrik-Ido-Ambacht** 15.30 uur (huw.bev.) ds. M.H. Schot; **Hoedekenskerke** 19.30 uur ds. M. Joosse; **Lelystad** 19.30 uur ds. G.J. Baan; **Opheusden** 14.00 uur (huw.bev.) ds. W. Mouw; **Oppendoes** 19.30 uur ds. K. Boeder; **Ouddorp** 19.30 uur ds. M. Blok; **Rijssen-West** 19.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rotterdam-IJsselmonde** 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Sliedrecht**

14.30 uur (bevestigingsdienst kand. R.T. Michielse) ds. D. de Wit en 19.00 uur (intrededienst) ds. R.T. Michielse; **Soest** 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Woerden** 15.00 uur (huw.bev.) ds. J. IJsselstein.

DONDERDAG

12 SEPTEMBER 2024

Aalburg 19.30 uur ds. F. Mulder; **Boskoop** 14.30 (huw.bev.) en 19.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Capelle aan den IJssel-West** 19.45 uur ds. B.J. van Boven; **Genemuiden** 14.15 uur (huw.bev.) ds. A. Verschuure; **Kampen** (locatie: Bovenkerk, Kampen) 19.30 uur ds. D.W. Tuinier; **Marknesse** 19.30 uur ds. G. van Manen; **Naaldwijk** 19.45 uur ds. G.J. van Aalst; **Poortvliet** 19.30 uur ds. A. Schot; **Ridderkerk** 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Rijssen-Noord** 14.30 uur (huw.bev.) ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 14.00 uur (huw.bev.) ds. P.D. den Haan; **Scherpenisse** 19.30 uur (Tijdrede) ds. L. van der Kuijl; **Scherpenzeel** 14.30 uur (huw.bev.) ds. J. Beens; **Veenendaal** 14.00 uur (huw.bev.) ds. B. Labee; **Wolphaartsdijk** 19.30 uur ds. C. Hogchem.

VRIJDAG 13 SEPTEMBER 2024

Genemuiden 13.30 uur (huw.bev.) ds. A. Verschuure; **Meliskerke** 14.30 uur (huw.bev.) ds. A.E. Brijder; **Opheusden** 14.00 uur (huw.bev.) ds. W. Mouw; **Yerseke** 13.30 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 8 SEPTEMBER 2024

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.30 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser en 16.00 uur; **Rotterdam** (Gouwstraat 36b) 14.00 uur evang. M. Rozema; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE
TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

“Let op den vrome, en zie naar den oprechte;
want het einde van dien man zal vrede zijn.”

Psalm 37 : 37

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente Middelburg-Zuid geeft met droefheid kennis van het overlijden van zijn geliefde ambtsbroeder

Gerardus Johannes Schrijvers

in de leeftijd van 78 jaar.

Vanaf 3 januari 2016 heeft hij in het ambt mogen dienen. Eerst als diaken tot 27 oktober 2019 en daarna als ouderling. Hij was bewogen met het heil van zielen in de gemeente. Met de hem geschonken gaven had hij, in alle bescheidenheid, een grote plaats in ons midden.

De HEERE ondersteune en trooste zijn dochter Bianca in dit verlies en heilige deze ernstige roepstem in de gemeente aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad
Ds. M. Boersma, preses
J. Koppejan, scriba

Middelburg, 27 augustus 2024

Ook de interessante **boekpresentatie op 14 september** bij bkh Ritmeester over ds. B. Smijtegelt bijwonen?
Meer info: www.ramshoorn.nl

NIEUW: Zien zonder ogen

Een boek waarin de wereld van handicap en ziekte op indringende wijze dichterbij gebracht wordt.

Behalve een autobiografisch deel over het leven met een visuele beperking, bevat de inhoud een verslag van een onderzoek naar de omgang met de gehandicapte medemens, alsook vier interviews met predikanten die een persoonlijke of professionele link hebben met handicap en/of ziekte:
prof. Dr. M.J. Paul (gebedsgenezing),
ds. W. Pieters, ds. P.J. de Raaf,
ds. A. Schreuder. 185 pag. € 17,99

Bestellen: Adriaan van Belzen,
belzen@filternet.nl / **0342-785530**

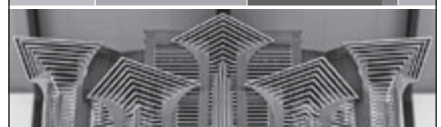
De Boekenhoeve onbetwist
Uw aanbiederingspecialist
Ga naar: www.deboekenhoeve.nl

**Welkom in onze gezellige B&B in
Elspeet!** Vlakbij bos en hei.
www.bbochtendgloren.nl 06 13450569

Woudenberg/Scherpenzeel
Vakantiehuisje, stacaravans en
kampeerplaatsen te huur op
mini-camping. Tel: 0640023232.
www.kleinoudenhorst.nl

**NeoLife multivitaminen voor kinderen
(Vita Squares):** met plantoliën voor
meer energie, goede weerstand, op
een natuurlijke manier gezoet, geen
toegevoegde kleur- en smaakstoffen
Sept.-aanb. | Kommie 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

ORGELBOUW ADVIES COMMISSIE

een betrouwbare partner!

- NIEUWBOUW
- RESTAURATIE
- OVERPLAATSING
- ONDERHOUD

ook voor
akoestische
vraagstukken

Voor meer informatie:
Dhr. H. den Hollander
T (010) 435 44 35
E h.den.hollander@kliksafe.nl

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

TOE AAN EEN NIEUWE UITDAGING? DAN ZIJN WIJ OP ZOEK NAAR JOU!

Per 1 november a.s. **LEERKRACHT GROEP 5** (wtf I,D)

Per 1 januari a.s. **LEERKRACHT GROEP 3** (wtf ± 0,5)

**KOM ONS TEAM
VERSTERKEN!**

Ben jij die enthousiaste leerkracht die zich met passie inzet voor gewoon goed én passend onderwijs, graag samenwerkt met collega's en ouders en deel jij onze waarden groei, doelgericht, waarde(n)vol en plezier? Neem dan snel contact met ons op!

VIJVERLAAN 513 • KRIMPEN AAN DEN IJSSEL • 0180-520560 • VOOR MEER INFORMATIE: WWW.SBGKRIMPEN.NL

GBS-dienst
 Ger. Gem. Yerseke
 Steeweg 37
D.V. woensdag 25 september
19.30 uur
 Ds. G. Beens

HULP NA EEN *ongeval*

Bent u slachtoffer van een ongeval? Heeft u hierdoor schade? DB Letselschade kan u geheel kosteloos begeleiden bij het verhalen van uw schade.

db-letselschade.nl
 0252-701108

Zorg jij samen met je collega's, cliënten en hun netwerk voor verbinding?

werkenbijeleos.nl

De Vluchtheuvel
 Christelijke psychosociale hulpverlening

Betrokken en vertrouwd!

Hulp bij levens- en gezinsvragen, vanuit een christelijke identiteit.

hulpverlening | relatie & gezin
 toerusting | mediation & coaching
 schoolmaatschappelijk werk

www.stichtingdevluchtheuvel.nl • 0113 - 213 098

Oogstfair 2024 Achterberg
 Kom naar de Oogstfair 2024 in Achterberg bij Boerderij Het Binnenveld! Samen met De Schutse organiseren we een geweldige fair met leuke kraampjes, lekkernijen, heerlijke hapjes en leuke sfeerkraampjes. Neem een kijkje in de prachtige oogsttuin en maak een ritje op een pony of een kar! Een gezellig uitje voor het hele gezin! Kom en geniet van de Oogstfair!

Datum: D.V. 18 september 2024
Tijd: Van 12.00 tot 19.00 uur
Locatie: Boerderij Het Binnenveld in Achterberg

Geniet van de Veluwe in Bronstijd, Herfst of Wintersfeer. Huur onze mooie stacaravan met overkapping op Camping De Meuleburg, Elspeet. 3 slk, douche, 2 toiletten, CV, gratis Wifi. Informatie? Bel 06-36241089.

Als achterom kijken pijn doet en vooruit kijken zorgen geeft... Christelijke hulpverlening bij:

- Somberheid
- Verdriet
- Vragen en twijfels
- Opvoeding
- Zorgen in de relatie

Je hoeft het niet alleen te doen!

www.coachpraktijk-EigenWijs.nl
 06-15604697
 Westmaas ~ Elspeet

Fides
 praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

Een vertrouwd adres voor hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen vanuit een Bijbelse visie.

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Somberheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor psychologisch onderzoek, indicatieaanvragen en onderzoek, begeleiding en training van mensen met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding
 Tel. 0342 - 41 99 77
 Van Breugelplantsoen 1
 3771 VM Barneveld
 www.fideshulpverlening.nl

HOEKMAN
 Kantoor & Project

Levering in heel Nederland

Hoekman is uw leverancier van **tafels en stoelen** voor **kerk, vergaderzaal of consistorie**.

Maak een **vrijblijvende afspraak** bij u op locatie.
 U kunt dan kennismaken met onze **kwaliteit en jarenlange ervaring**.

Noordzandstraat 34 | 4401 CG Yerseke
 T 0113 572907 | www.piethoekman.nl

VELUWSCHE MANNENZANG
 1000 mannen gaan Psalmen zingen !

D.V. VRIJDAG 20 SEPTEMBER 2024
HERST. HERV. BETHELKERK LUNTEREN

Aanvang: 19.30 uur • Organist: Pieter Heykoop (alle mannen en jongens vanaf 12 jr. welkom)
 m.m.v. Chr. Mannenkoor Ede
 Toegang vrij! • Meditatie: Ds. J. van Laar

Bureau Mark.

Luisteren, met oog voor elkaar.

Psychosociaal therapeut
 mark@bureau-mark.nl

+31 (0)6 53 29 69 57
bureau-mark.nl

JOH. DE HEER
 toetsen en meer, sinds 1898

UW ORGEL- ÉN PIANO SPECIALIST

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
 3364 AE Sliedrecht
 Tel.: 0184-419 611

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER
 Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
 M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

Begrafenisonderneming STAM
Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

Jouw bruidsjurk...
-Uniek -Maatwerk -Betaalbaar
 www.atelier-joline.nl
Reeuwijk

Reformatorische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Tevens voor mediation en zakelijke advisering.

Drs. J.C. de Jonge en mw. drs. M.J. de Jonge - Brouwer.

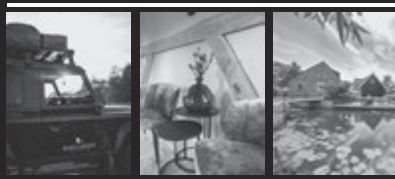

44 R I-straat 2, 4051 AR Ochten
0344 - 667042 of info@rpnederland.nl

www.rpnederland.nl

MARIA HOEVE
*****

Nieuw in de Alblasserwaard!

VERGADEREN | OVERNACHTEN | GENIETEN

0183 - 741 030

WWW.MARIAHOEVE-HOORNAAR.NL

BROUWER
PSYCHOLOGEN

Psychologische hulp voor kinderen en volwassenen

Brouwer Psychologen geeft hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen bij psychische klachten en in moeilijke situaties. Dat doen we vanuit onze christelijke identiteit, al ruim 30 jaar. Wij bieden o.a.:

- behandeling en begeleiding
- psychologisch onderzoek

Dit doen we ook voor mensen met een verstandelijke beperking.

Kijk op **www.brouwerpsychologen.nl**.
Of bel **0180 - 426955**

Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen
en Apeldoorn (nieuw)

BIJ ONS IS VERSCHENEN

Simson

een kind van het wonder

Deel 1 | Ds. J. van Belzen

Serie Bijbellezingen over Simson

PRIJS € 19,50
Uit voorraad leverbaar

Bij rechtstreekse bestelling bij ons rekenen wij geen verzendkosten.

Ook verkrijgbaar bij de boekhandel.

Verkoop en verzending

Boekhandel Hazeleger Ede - 0318 - 615639

info@boekhandelhazeleger.nl

www.boekhandelhazeleger.nl

Linguenda Domus

Linguenda Domus beheert vier wooncomplexen voor onze achterban. Deze wooncomplexen zijn tot stand gekomen door hiervoor gelden te lenen uit onze eigen achterban. Hierdoor kunnen wij nu voorzien in de exploitatie en instandhouding van de gebouwen. De looptijd van enkele bestaande leningen loopt binnenkort af, wat de noodzaak met zich meebrengt om te herfinancieren. Om de duurzaamheid van Linguenda Domus B.V. op lange termijn te waarborgen, hebben wij een grondig onderzoek laten uitvoeren naar onze financiële positie en toekomstbestendigheid. De uitkomsten van dit onderzoek zijn positief: het blijkt dat onze organisatie in staat is om op gezonde en stabiele wijze door te groeien. Wij nodigen u daarom van harte uit om (opnieuw) in wonen in eigen sfeer voor **onze eigen ouderen** te investeren.

C. van de Craats
Bestuurder Linguenda Domus

T: (+31) 182 680 100
E: info@linguendadomus.nl

Word ook de baas over jouw stress & onrust
 Met garantie op resultaat!

Heb jij genoeg van onrust, stress, spanning, gejaagdheid, angst, paniek, somberheid enzovoorts?
 &
 Ben jij op zoek naar ontspanning, rust in je hoofd en weer lekker in je vel zitten?

„laten we de oorzaak aanpakken in plaats van de symptomen!“

Albert van den Burg
 www.ab-coaching.net
 0625081102

Ervaar jij bovenstaande klachten?!

Doe gratis mee met mijn online workshop:
‘Luister! Je lichaam wil je zoveel vertellen!’
 DV 12 september om 13.30 uur

Meld je snel aan via de website of scan voor meer informatie en aanmelden!

De begrafenisverzorging **Den Hollander**

- Alleen begrafenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

☎ 010 - 460 05 09
 ✉ info@tdenh.nl
 🌐 www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Terlouw Parket Ede, voor het leveren, leggen en renoveren van **houten vloeren**.

Bel Kees Terlouw op 06-24241402 of mail naar info@terlouwparket.nl

d **Praktijk den Uijl**

- ◊ HULPVERLENING
- ◊ COACHING
- ◊ TRAINING
- ◊ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke
 T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuijl.nl
 | www.praktijkdenuijl.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

Waarom Paul Roescher?
 Wij geven u twaalf redenen! **7**

Geén korting, maar in één keer de laagste prijs!

PVC vloer. Incl. inmeten + Egaline + Primer + Egaliseren + Primer aanbrengen + Leggen Elders 66,-

Kraakprijs: 39,95 p/m²

PAUL ROESCHER
 KEUKEN • BAD • VLOER • HAARD
 Totaal 17.500 m² in Rijssen en Apeldoorn
 Tel. 0548 530 350 www.paulroescher.nl

“God, Die helpt in nood”
 Nietr. Psalmzangavond + bov.stem
Grote Kerk - Dordrecht
D.V. zaterdag 21 sept. – 19.30 u / Gratis!
 Organist: Pieter Heykoop • Collecte: Noodhulp Moldavië • Leiding: Ds. C. van Krimpen

de Verrassing
 samen vakantie vieren

Wanneer zien we u op Texel?

Bel of app met ons:
(0222) 31 89 06 www.deverrassing.nl

met aandacht gemaakt

Uw boekenkast volledig op maat

e|kekast opmaat
 WIM VAN WOLFSWINKEL

D.V. 21 SEPTEMBER
 10.00-16.00 uur
OPENINGSFAIR
 Gereformeerde Gemeente Yerseke

Meer dan 50 kramen

en... Catering • Ondernemersplein • Fruitkraam
 Dodge rijden • Koffie met lekkers • Stormbaan
 112-plein • Muziekprogramma • Gebakskraam

Voor de kinderen: Springkussens
 Kleedjesmarkt • Grote zandbak

OPBODVERKOOP
 om 11.00 en 14.00 uur

Georganiseerd door de Activiteitencommissie Nieuwbouw Ger. Gem. Yerseke

ACTIES NIEUWBOW
 GER. GEM. Yerseke

LOCATIE: STEEWEG 37 • YERSEKE

Meer informatie:
www.nieuwbouwgeryerseke.nl

COÖPERATIE ZWN

De coöperatie Zuid-West Nederland (ZWN) is een coöperatief verband van tien christelijke scholen op gereformeerde grondslag.

Wij zoeken:
Voorzitter
College van Bestuur
 met identiteit, visie en balans

PANDION
 Geloof in LEIDERSCHAP

Kijk op www.pandionleiderschap.nl of neem contact op met Gerard Veldman, 06-830 78470

Ervaar rust tussen de Scheldes. **Nieuw in Zeeland: B&B De Bakkeet**. Kijk voor beschikbaarheid op www.zeeuwsoefje.nl

ZALTBOMMEL (Sint-Maartenskerk)
Zaterdag 7 september 19.00 uur
Psalmzangavond met Bovenstem

Leiding: Ds. D. Heemskerck
Organist: Arthur de Jong
Collecte: Stichting Adullam
Toegang Vrij

Vanaf 1 november **te huur in Kampen:** nette tussenwoning. Interesse? Mail naar huisinkampen@gmail.com

VAN DER WILT
RAAMDECORATIE

**UW ADVISEUR
AAN HUIS**

☎ 06 - 36 29 43 14
🌐 wiltraamdecoratie.nl

HARKES
Begraffenissen

harkesbegraffenissen.nl
0172 - 21 21 22

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Vos
begrafnisverzorging

Wij verzorgen alléén begrafenissen in elke woonplaats in Nederland, maar voornamelijk op de Veluwe, in Kampen en omgeving en in Rijssen en omgeving.

Dag en nacht bereikbaar én beschikbaar.

Regio Kampen, IJsselmuiden, Genemuiden
T 038 33 323 83

Regio Rijssen, Enter, Wierden
T 0548 540 053

Regio Veluwe en omliggende gebieden
T 0577 401 689

Vertrouwd verzorgd

www.begrafnisverzorgingvos.nl

*Begrafnisonderneming
de Jongh*

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alléén begrafenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam 0184 - 611 154
Waardenburg 0418 - 652 039
Werkendam 0183 - 701 017
Dordrecht e.o. 078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland 0184 - 683 838

info@begrafnisondernemingdejongh.nl
www.begrafnisondernemingdejongh.nl

kina
begrafnisverzorging

D.W. Schipper 010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman 0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

De specialist in het milieubewust isoleren van uw woning

**PROFIJT
ISOLATIE**

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSSEN Tel: 0548 546055

Profiteer nu!! landelijke subsidie

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

www.profijtisolatie.nl

de SAAMBINDER

Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul, ds. G.W.S. Mulder

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop drukkerij:

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasterdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-morgen 9 uur.

Advertenties € 1,90 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen:

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165,
USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:

A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T. 001 269 720 3533
E. saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites

Gereformeerde Gemeenten:

Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)

De Saambinder: www.desaambinder.nl

Adviesplein gemeente en gezin:

www.gemeentengezin.nl

Studenten: www.studentengergem.nl

Jeugdbond: www.jbgb.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

14

Een dominee in de gevangenis

De nieuwe dominee komt

Op de stoffige zandweg, net buiten Benthuzen, holt Wouter. Hij is op weg naar z'n vriend.

'Hé Cornelis,' roept hij. 'Ga je mee kijken? Vader zei dat de nieuwe dominee vanmiddag komt. Volgens vader hebben ze prachtige rijtuigen!'

'Wacht even op mij,' vraagt Cornelis gehaast. 'Ik moet voor moeder nog water halen uit de ringvaart én ik moet de geit nog melken.'

'Ik help je,' belooft Wouter. 'Dan zijn we zo klaar!' Zodra het werk is gebeurd, vertrekken de vrienden naar de Dorpsstraat. Ze zijn heel benieuwd. De nieuwe dominee moet wel rijk zijn, want volgens de koster is de burgemeesterswoning zó netjes ingericht! En er zijn zoveel boeken gebracht!

'We zoeken een goed plekje,' zegt Wouter, 'want ik wil er niets van missen.'

'En ik ook niet', lacht Cornelis. 'Ik heb gehoord dat de nieuwe dominee nog een jonge man is, en dat wij ook catechisatie van hem krijgen.'

Het duurt niet lang of vier prachtige glanzende koetsen rijden de Dorpsstraat in.

Verrukt roept Wouter: 'Dáár zijn ze! We zijn precies op tijd!'

Vlug duiken de jongens achter de schutting tegenover de burgemeesterswoning. Hier kunnen ze mooi doorheen kijken!

De paarden schudden wild met hun hoofd op en neer als ze stilstaan voor de pastorie. Het zweet parelt van hun zwarte lijf.

Cornelis en Wouter kijken hun ogen uit. Een deftige meneer en mevrouw stappen uit het eerste rijtuig.

'Dat zijn vast de vader en moeder van de nieuwe dominee', sist Wouter.

Cornelis geeft z'n vriend een por.

'Niet zo hard praten, man!'

Met ingehouden adem kijken de jongens toe.

Een jonge man stapt uit. Hij draagt zwarte kleren en een hoge hoed. Dát moet de nieuwe dominee zijn! Met hun neus tegen de schutting gluren de jongens door een grote kier.

Zodra de laatste gasten in de burgemeesterswoning verdwenen zijn, zegt Wouter enthousiast: 'Kom op, we gaan het meteen thuis vertellen!'

De twee vrienden klauteren weer over de schutting en hollen naar huis. ♦

vervolgverhaal | J. Kranendonk - Gijssen - uitg. Den Hertog

Moed houden!

Soms zie je tegen dingen op. Als je iets moeilijks of spannend moet doen, zoals een toets maken, een spreekbeurt houden of afzwemmen voor je zwemdiploma. Anderen spreken je dan vast moed in: doe je best, je kunt het, zet hem op!

Jozua stond in de Bijbel ook voor een moeilijke taak.

De Heere heeft hem aangewezen als opvolger van Mozes. Maar hoe kan hij ooit dat volk Israël, dat vaak zo opstandig is, leiden? Maar als de Heere iemand roept in Zijn dienst, zal Hij alles geven wat nodig is. Verschillende keren spreekt de Heere ongeveer dezelfde woorden: 'Wees sterk en heb goede moed, verschrik niet en ontzet u niet; want de HEERE uw God is met u alom waar gij heen gaat'. Dat is wandelen met de Heere! Niet omlaag zien, maar omhoog zien. Ik hoop dat jij dat ook mag kennen. Een leven waarin je alles bij de Heere mag brengen en om Zijn hulp en zegen mag vragen. Dat mag ook als je een toets hebt of iets anders waar je tegen opziet. Als je ziek bent, of misschien ergens verdrietig over bent. Als er iemand in jouw familie is overleden. De Heere wil voor jou zorgen, als je blij mag zijn, maar ook wanneer je verdrietig bent. Of misschien als je weleens uitgelachen wordt als je iemand aanspreekt die vloekt. 'In de wereld zult gij verdrukking hebben; maar hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen' (Joh. 16:33).

De Heere zál met Zijn kinderen zijn tot het einde van deze wereld. 'Overall waar gij heen gaat'. Jozua mocht zijn hulp van de Heere verwachten. Waar verwacht jij je hulp van, ook in dit nieuwe schooljaar? Waar zijn jouw ogen op gericht? Naar beneden, óf naar boven? Hij wil je steeds opnieuw moed en krachten geven. ♦

Leestip: Jozua 1:1-9

A. Janse-Pieterman, Rijssen

Vraag ^{en} antwoord

door
ds. Labee

Verborgen en openbare zonden

Wat verstaan we nu onder verborgen en openbare zonden en op welke wijze wordt er schuld beleden?

Heimelijke zonden en berouw

In een tijd dat 'zonden geen zonden meer zijn' en zoveel mensen proberen hun zonden met zand te bedekken, is het goed om eerst de ernst van elke zonde te benadrukken. En met onze Heidelbergse Catechismus belijden we met huiver: 'Hij vertoort Zich schrikkelijk beide over de aangeboren en werkelijke zonden, en wil die door een rechtvaardig oordeel tijdelijk en eeuwiglijk straffen; gelijk Hij gesproken heeft: Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen' (Zondag 4, antwoord 10b). Als daar wat indrukken van zijn, gewerkt door Gods Geest, dan verstaan we dat alle zonden, verborgen en openbaar, beleden moeten worden voor Gods aangezicht. Want ze worden allereerst tegenover Zijn heilige Majesteit bedreven. En alléén Hij kan vergeving schenken.

Onze Dordtse Kerkorde (DKO) maakt onderscheid tussen verborgen en openbare zonden. Zo'n verborgen of heimelijke zonde is niet bekend bij veel mensen. Artikel 72 van onze DKO zegt dan: 'Wanneer iemand zondigt tegen de zuiverheid van de leer of de vroomheid van de levenswandel en dit een verborgen zonde is die geen openbare ergernis gegeven heeft, dan wordt de regel onderhouden die Christus voorschrijft in Mattheüs 18'.

De Zaligmaker heeft gesproken (vers 15): 'Maar indien uw broeder tegen u gezondigd heeft, ga heen en bestraf hem tussen u en hem alleen; indien hij u hoort, zo hebt gij uw broeder gewonnen'. Kanttekening 15 legt uit: 'Dat is, u enigen aanstoot geeft, hetzij dat hij uzelf verongelijkt, of anderszins tegen God of den naaste misdoet met uw kennis, zonder dat zulks openbaar is. Want openbare zonden moeten openbaarlijk bestraft worden, 1 Tim. 5:20'. Als de 'heimelijke zondaar' berouw uitsprekt, is daarmee de zaak voor degene die bestrafte, afgedaan. Het heldere boekje "... en met orde, handreiking bij

Dordtse Kerkorde, appél en tucht", schrijft als toelichting: 'Het is ook mogelijk dat de verborgen zonden alleen tegenover de predikant beleden worden'.

Openbare zonden en verzoening

Openbare zonden komen door hun karakter openbaar. Het bekend zijn blijft niet beperkt tot één lid of enkele leden van de gemeente. Deze zonden geven binnen de gemeente (en soms ook daarbuiten) openbare ergernis. Het is de taak van de kerkenraad om dan op te treden tegen vermanenswaardige zonden. Natuurlijk op een eerlijke en onafhankelijke wijze en naar de aanwijzingen die de Kerkorde ook hiervoor geeft.

Opmerkelijk is het opschrift boven artikel 75 van onze DKO: 'Openbare verzoening bij ernstige zonden'. En duidelijk is de wijze van schuld belijden afgesproken in dit artikel: 'Van al dergelijke zonden, die vanwege hun aard openbaar zijn of door verachting van de kerkelijke vermaningen openbaar geworden zijn, moet de verzoening - wanneer men betrouwbare tekenen van boetvaardigheid ziet - in het openbaar plaatsvinden. Dit gebeurt op zodanige wijze als tot de meeste stichting van de gemeente dient, zulks naar het oordeel van de kerkenraad'.

Wat dat laatste betreft, het is vaak de gewoonte dat deze schuldbelijdenis plaatsvindt voor de kerkenraad met de mededeling achteraf aan de gemeente en de oproep om te bidden voor de betrokkene(n). Er is ook ruimte om de openbare schuldbelijdenis te laten geschieden tijdens de openbare eredienst. De hierboven genoemde tekst (1 Tim. 5:20) luidt: 'Bestraf die zondigen, in tegenwoordigheid van allen, opdat ook de anderen vrees mogen hebben'.

Lezer(es), wie zonder zonde is, werpe de eerste steen. ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.